

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/151/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5616203382
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5616203382.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v právnej veci žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému Y. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX/X, N. Y., I., o zaplatenie 14.892,11 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 6C/102/2016-62 zo dňa 28.02.2017, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu vo výroku, ktorým vo zvyšku žalobu zamietol **m e n í t a k**, že žalovaný je **p o v i n ý** zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,0 % p.a. zo sumy 37.960,45 Eur od 11.07.2013 do 19.04.2016, úrok z omeškania vo výške 8,0 % p.a. zo sumy 14.892,11 Eur od 20.04.2016 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnej časti žalobu žalobcu **z a m i e t a**.

Vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 15.779,78 Eur v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, ponecháva rozsudok prvoinštančného súdu **n e d o t k n u t ý**.

Žalobcovi voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 55 %. O výške náhrady trov konania rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi 15.779,78 Eur, úroky z omeškania 8 % ročne zo sumy 14.892,11 Eur od 11.07.2013 do zaplatenia. Vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 26 %. Z výsledkov vykonaného dokazovania mal preukázané, že strany sporu uzatvorili zmluvu o poskytnutí úveru č. 32/203/12 zo dňa 03.02.2012, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanému vo výške 38.600,00 Eur za účelom splnenia skôr poskytnutého úveru. Úroková sadzba bola dojednaná na 5,7 % ročne s dobou fixácie tri roky, s lehotou splatnosti 30 rokov odo dňa podpísania úveru. Predmetný úverový vzťah prvoinštančný súd posúdil ako záväzkový vzťah vyplývajúci zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z. v platnom znení vychádzajúc z toho, že žalovaný nespochyboval skutkový základ tvrdený žalobcom. Zohľadniac predložené listinné dôkazy, priznal žalobcovi ním uplatnenú čiastku 15.779,78 Eur ako rozdiel medzi poskytnutým úverom a úhradou žalovaného na splatenie úveru. Zároveň uložil žalovanému uhradiť i dohodnuté úroky z úveru vyčíslené na 864,59 Eur a úroky z omeškania, vyčíslené na 23,08 Eur. Pokiaľ sa týkalo uplatnených zmluvných úrokov uviedol, že tieto predstavujú odmenu za peňažné prostriedky, ktoré boli poskytnuté dlžníkovi za podmienok dojednaných v úverovej zmluve. Úroky sú splatné v dohodnutej dobe, inak spolu so záväzkovom vrátiť použité peňažné prostriedky, to znamená, že v dobe, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj zmluvné úroky.

Pokiaľ žalobca žiadal priznať úroky z úveru 5,7 % ročne z dlžnej istiny aj po zosplatnení úveru, t.j. od 11.07.2013 do zaplatenia, v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Ďalej uviedol, že zmluvné úroky, ako i úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky, pričom oneskoreným zaplatením zmluvných úrokov nevzniká právo na ďalšie úroky z omeškania (R 70/1995). Podľa judikatúry Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník neumožňujú veriteľovi požadovať od dlžníka príslušenstvo (úroky z omeškania) pre prípad omeškania s platením iného príslušenstva pohľadávky, t.j. zmluvných úrokov (Rc 5/2006). Na podklade uvedeného ustálil, že žalobcovi patria úroky z omeškania iba z istiny a nie z príslušenstva, t.j. zmluvných úrokov. Zamietol preto žalobu i v časti, pokiaľ sa žalobca domáhal priznania úrokov z omeškania 8 % ročne zo sumy 864,59 Eur od 11.07.2013 do zaplatenia.

2. S prihliadnutím potom na pomer úspechu a neúspechu strán v spore priznal žalobcovi nárok na náhradu trov prvostupňového konania v rozsahu 26 %.

3. Proti rozsudku prvoinštančného súdu v zákonnej lehote doručil odvolanie žalobca. Nestotožnil sa s postupom prvoinštančného súdu, pokiaľ priznal úrok z úveru iba do zosplatnenia úveru. Uviedol, že skutočnosť, že za poskytnuté finančné prostriedky je žalovaný povinný zaplatiť úroky až do vrátenia peňažných finančných prostriedkov, vyplýva priamo zo zákona, ako i z podstaty úveru ako odplatného požičania peňazí. V tejto súvislosti poukázal i na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017 a ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, ktoré síce upravuje situáciu predčasného splatenia úveru, avšak aj v tomto prípade je trvanie povinnosti platiť zmluvné úroky viazané na vrátenie peňažných prostriedkov. Pokiaľ by si odvolací súd prisvojil argumentáciu prvoinštančného súdu, žalovaný by sa porušením svojej povinnosti vrátiť požičané finančné prostriedky do termínu stanoveného v zmluve, dostal do zjavne výhodnejšej pozície ako mal pred porušením tejto svojej povinnosti. S poukazom na vývoj legislatívneho procesu uviedol, že do predloženia novely OZ Národnej rade SR (10.01.2014), resp. schvaľovania tejto novely do 01.04.2014 neexistovalo v právnom poriadku SR ustanovenie obmedzujúce možnosť požadovať od dlžníkov zmluvné úroky iba do konečnej splatnosti úveru. Sám zákonodarca takúto iniciatívu v schválenom znení novely OZ nepodporil. Argumentom a contrario preto prišiel k záveru, že zákonodarca súhlasí s možnosťou požadovať úroky od dlžníkov aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, resp. po konečnej splatnosti úveru až do jeho zaplatenia. Ďalej vytýkal, že ani v odôvodnení rozsudku prvoinštančný súd neuviedol, z akého dôvodu žalobcovi nepriznal žalobou uplatnený úrok z omeškania vo výške 8,0 % p.a. zo sumy 37.960,45 Eur od 11.07.2013 do 19.04.2016 a úrok z omeškania vo výške 8,0 % p.a. zo sumy 14.892,11 Eur od 20.04.2016 do zaplatenia. Ostalo tak neobjasnené, z akého dôvodu súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,0 % ročne len zo sumy 14.892,11 Eur od 11.07.2013 do zaplatenia, keď v rozsudku uviedol, že žalobcom špecifikovaná výška nároku nie je v konaní sporná. Ku dňu zosplatnenia úveru, t.j. 11.07.2013 bola výška dlžnej istiny 37.960,45 Eur, ktorá sa dňa 20.04.2016 znížila o prijatý výťažok z dražby vo výške 23.068,34 Eur. Žalovaný uznal žalobcom špecifikovanú dlžnú sumu, v nadväznosti na čo žalobca označil rozhodnutie súdu v tejto časti za nejasné, súdom náležite neodôvodnené. Nesúhlasil ani s postupom prvoinštančného súdu pri rozhodovaní o náhrade trov prvoinštančného konania s poukazom na platnú právnu úpravu, ako i rozhodnutie Najvyššieho súdu SR. Žiadal, aby sa pomer úspechu strán sporu počítal z predmetu konania, t.j. zo sumy 14.892,11 Eur, v ktorom bol žalobca v plnom rozsahu úspešný, a preto žiadal, aby súd žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odvolacom návrhu žiadal zmeniť rozsudok prvoinštančného súdu a priznať mu úrok z úveru vo výške 5,70 % p.a. zo sumy 37.960,45 Eur od 11.07.2013 do 19.04.2016, úrok z úveru vo výške 5,70 % p.a. zo sumy 14.892,11 Eur od 20.04.2016 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 8,0 % p.a. zo sumy 37.960,45 Eur od 11.07.2013 do 19.04.2016, úrok z omeškania vo výške 8,0 % p.a. zo sumy 14.892,11 Eur od 20.04.2016 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 8,0 % p.a. zo sumy 864,59 Eur od 11.07.2013 do zaplatenia. Ďalej žiadal priznať náhradu trov konania v rozsahu 100 %, alternatívne rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť v napadnutej časti a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní a súc viazaný odvolacími dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania (podľa § 385 CSP a contrario) rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti rozhodnutia.

5. Po preskúmaní veci odvolací súd ponechal rozsudok prvoinštančného súdu vo výroku, ktorým uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi 15.779,78 Eur, ako odvolaním strán sporu nenapadnutom, nedotknutý. Žalobca za neobjasnený označil postup prvoinštančného súdu, pokiaľ mu priznal úrok z omeškania 8 % ročne zo sumy 14.892,11 Eur od 11.07.2013 do zaplatenia a nestotožnil sa s jeho postupom, pokiaľ vo

zvyšku žalobu zamietol. Nesporným v konaní zostalo, že ku dňu zosplatnenia úveru, t.j. 11.07.2013 výška dlžnej istiny predstavovala 37.960,45 Eur, ktorá sa dňa 20.04.2016 znížila o prijatý výťažok z dražby vo výške 23.068,34 Eur. Za odôvodnenú preto odvolací súd považoval námietku žalobcu o tom, že na podklade uvedeného mu mal prvoinštančný súd priznať úrok z omeškania vo výške 8,0 % p.a. zo sumy 37.960,45 Eur od 11.07.2013 do 19.04.2016 a od 20.04.2016 do zaplattenia úrok z omeškania vo výške 8,0 % p.a. zo sumy 14.892,11 Eur. V tejto časti rozsudok prvoinštančného súdu zmenil a žalobe žalobcu vyhovel. V ostatnej časti, pokiaľ požadoval úrok z úveru vo výške 5,70 % p.a. zo sumy 37.960,45 Eur od 11.07.2013 do 19.04.2016, úrok z úveru vo výške 5,70 % p.a. zo sumy 14.892,11 Eur od 20.04.2016 do zaplattenia a úrok z omeškania vo výške 8,0 % p.a. zo sumy 864,59 Eur od 11.07.2013 do zaplattenia, žalobe žalobcu nevyhovel, a v tejto časti ju ako nedôvodnú zamietol.

6. K námietkam žalobcu uvedeným v odvolaní považoval za potrebné uviesť, že predčasnosť zosplatnenia úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové a okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca, a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorým tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok.

7. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia, a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktoré by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Takýto stav v žiadnom prípade nemožno pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzatvorenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Navodil by sa tiež stav, v ktorom veriteľ by nebol nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky by mu nahrádzali stav jeho potencionálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa nemôže užívať právnu ochranu, nakoľko s protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy spočívajúcej v úhrade príslušných úrokov z omeškania, a pokiaľ existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona. Povedané inak, v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.

8. Iným právnym posúdením ohľadne priznania úrokov z úveru po zosplatnení istiny by sa odvolací súd dostal do rozporu s konštantnou judikatúrou. Za základ pre svoje rozhodnutie odvolací súd vzal rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30. júna 2015. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukazoval na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/12/2017 zo dňa 31.01.2017, išlo o ojedinelé rozhodnutie tohto senátu, ktorý následne zosúladiť rozhodnutie o tejto otázke s ustálenou súdnou praxou ostatných senátov Krajského súdu v Žiline, i na ostatných súdoch SR.

9. Požadovanému úroku z omeškania z úroku z úveru zaujal prvoinštančný súd podľa názoru odvolacieho súdu správne právne stanovisko, ktoré odôvodnil i odkazom na platnú judikatúru, v nadväznosti na čo odvolací súd sa plne stotožnil s postupom prvoinštančného súdu, pokiaľ nárok žalobcu v tejto časti ako nedôvodný zamietol.

10. Vychádzajúc potom zo skutočnosti, že odvolací súd zmenil rozsudok prvoinštančného súdu, bolo jeho povinnosťou rozhodnúť i o nároku strán sporu na náhradu trov celého konania. Po prepočte istiny uplatnených úrokov, či už úrokov z úveru alebo úrokov z omeškania z jednotlivých finančných čiastok, bolo preukázané, že žalobca si uplatnil celkovo sumu 33.546,59 Eur. Z tejto sumy mu bolo priznaných 25.982,16 eur, nepriznaných 7.564,43 Eur. $25.982,16 \text{ Eur} : 33.546,59 \text{ Eur} \times 100$ predstavuje úspech žalobcu 77,5 %. $100 \% - 77,5 \%$ predstavuje 22,5 %. $77,5 \% - 22,5 \% = 55 \%$, čo predstavuje čistý úspech žalobcu v spore. V nadväznosti na uvedené preto odvolací súd priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 55 %. O výške náhrady trov konania rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením.

11. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 C. s. p.)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)